

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Έκθεση σχετικά με τους ετήσιους λογαριασμούς
της Ευρωπαϊκής Κοινής Επιχείρησης για τον ITER και την ανάπτυξη της
ενέργειας από σύντηξη
για το οικονομικό έτος 2017

συνοδευόμενη από την απάντηση της Κοινής Επιχείρησης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σημεία
Εισαγωγή	1-6
Σύσταση της Κοινής Επιχείρησης F4E	1-2
Διακυβέρνηση	3-4
Στόχοι	5
Πόροι	6
Γνώμη	7-29
Γνώμη σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών	8
Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των εσόδων στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί	9
Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των πληρωμών στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί	10
Επισήμανση ειδικού θέματος	11-20
Αρμοδιότητες της διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση	21-23
Οι αρμοδιότητες του ελεγκτή όσον αφορά τον έλεγχο των λογαριασμών και των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται	24-29
Δημοσιονομική και χρηματοοικονομική διαχείριση	30-31
Εκτέλεση του προϋπολογισμού για το 2017	30-31
Εσωτερικές δικλίδες ελέγχου	32-35
 Παράρτημα - Παρακολούθηση των σχολίων προηγούμενων ετών	
 Απάντηση της Κοινής Επιχείρησης	

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύσταση της Κοινής Επιχείρησης F4E

1. Η Ευρωπαϊκή Κοινή Επιχείρηση για τον ITER¹ και την ανάπτυξη της ενέργειας από σύντηξη (εφεξής «Κοινή Επιχείρηση F4E») συστάθηκε τον Μάρτιο του 2007² για μία 35ετία. Μολονότι οι κύριες εγκαταστάσεις σύντηξης επρόκειτο να κατασκευαστούν στο Cadarache της Γαλλίας, η έδρα της Κοινής Επιχείρησης βρίσκεται στη Βαρκελώνη.
2. Τα ιδρυτικά μέλη της Κοινής Επιχείρησης είναι η Ευρατόμ, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή, τα κράτη μέλη της Ευρατόμ και η Ελβετία (η οποία έχει συνάψει συμφωνία συνεργασίας με την Ευρατόμ).

Διακυβέρνηση

3. Η δομή διακυβέρνησης της Κοινής Επιχείρησης F4E περιλαμβάνει το διοικητικό συμβούλιο, τον διευθυντή και άλλα όργανα. Το διοικητικό συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την εποπτεία της Κοινής Επιχείρησης κατά την επιδίωξη των στόχων της. Ο διευθυντής είναι υπεύθυνος για την καθημερινή διαχείριση της Κοινής Επιχείρησης.
4. Τα υπόλοιπα διοικητικά όργανα της Κοινής Επιχείρησης είναι το Γραφείο, η τεχνική συμβουλευτική επιτροπή, η επιτροπή προμηθειών και συμβάσεων, η διοικητική και διαχειριστική επιτροπή, η επιτροπή ελέγχου και η ομάδα εσωτερικής επισκόπησης.

¹ Διεθνής θερμοπυρηνικός πειραματικός αντιδραστήρας (International Thermonuclear Experimental Reactor).

² Απόφαση του Συμβουλίου 2007/198/Ευρατόμ, της 27ης Μαρτίου 2007, περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινής Επιχείρησης για τον ITER και την ανάπτυξη της πυρηνικής σύντηξης και περί παραχωρήσεως προνομίων σε αυτήν (ΕΕ L 90 της 30.3.2007, σ. 58), η οποία τροποποιήθηκε με την απόφαση του Συμβουλίου 2013/791/Ευρατόμ, της 13ης Δεκεμβρίου 2013 (ΕΕ L 349 της 21.12.2013, σ. 100) και την απόφαση του Συμβουλίου 2015/224 της 10ης Φεβρουαρίου 2015 (ΕΕ L 37 της 13.2.2015, σ. 8).

Στόχοι

5. Οι στόχοι της Κοινής Επιχείρησης F4E είναι οι εξής³:
- α) παροχή της εισφοράς της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (Ευρατόμ) στον Διεθνή Οργανισμό Ενέργειας από Σύντηξη ITER (ITER IO)·
 - β) παροχή της συνεισφοράς της Ευρατόμ στις δραστηριότητες ευρύτερης θεώρησης με την Ιαπωνία για την ταχεία υλοποίηση της ενέργειας από σύντηξη·
 - γ) εκπόνηση και συντονισμός προγράμματος δραστηριοτήτων για την προπαρασκευή της κατασκευής αντιδραστήρα επίδειξης της σύντηξης, καθώς και σχετικών εγκαταστάσεων, συμπεριλαμβανομένης της διεθνούς εγκατάστασης ακτινοβολήσης υλικών σύντηξης.

Πόροι

6. Το 2017 ο οριστικός προϋπολογισμός της Κοινής Επιχείρησης F4E ανήλθε σε 865 εκατομμύρια ευρώ (έναντι 720 εκατομμυρίων ευρώ το 2016) για πιστώσεις πληρωμών και 589 εκατομμύρια ευρώ για πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων (έναντι 459 εκατομμυρίων ευρώ το 2016)⁴. Στις 31 Δεκεμβρίου 2017, η Κοινή Επιχείρηση απασχολούσε 447 υπαλλήλους (έναντι 415 το 2016).

³ Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την Κοινή Επιχείρηση F4E και τις δραστηριότητές της διατίθενται στον ιστότοπό της: <http://www.fusionforenergy.europa.eu>.

⁴ Τρίτη τροποποίηση του προϋπολογισμού, εγκριθείσα από το διοικητικό συμβούλιο τον Δεκέμβριο του 2017.

ΓΝΩΜΗ

7. Υποβάλαμε σε έλεγχο:

- α) τους λογαριασμούς της Κοινής Επιχείρησης, οι οποίοι περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις⁵ και τις εκθέσεις σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού⁶ για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2017, καθώς και
- β) τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι εν λόγω λογαριασμοί, όπως ορίζει το άρθρο 287 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Γνώμη σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών

8. Κατά τη γνώμη μας, οι λογαριασμοί της Κοινής Επιχείρησης για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2017 παρέχουν ακριβοδίκαιη εικόνα, από κάθε ουσιώδη πλευρά, της οικονομικής κατάστασης της Κοινής Επιχείρησης την 31η Δεκεμβρίου 2017, των αποτελεσμάτων των πράξεών της, των ταμειακών ροών της και των μεταβολών του καθαρού ενεργητικού για το οικονομικό έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό της και τους λογιστικούς κανόνες που ενέκρινε ο υπόλογος της Επιτροπής. Οι κανόνες αυτοί βασίζονται στα διεθνώς αποδεκτά λογιστικά πρότυπα για τον δημόσιο τομέα.

Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των εσόδων στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί

9. Κατά τη γνώμη μας, τα έσοδα στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2017 είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμα και κανονικά.

⁵ Οι οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τον ισολογισμό, την κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων, την κατάσταση ταμειακών ροών, την κατάσταση μεταβολών του καθαρού ενεργητικού, καθώς και σύνοψη των κύριων λογιστικών πολιτικών και άλλες επεξηγηματικές σημειώσεις.

⁶ Οι καταστάσεις σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού περιλαμβάνουν τις καταστάσεις που παρουσιάζουν συγκεντρωτικά το σύνολο των πράξεων του προϋπολογισμού και τις σχετικές επεξηγηματικές σημειώσεις.

Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των πληρωμών στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί

10. Κατά τη γνώμη μας, οι πληρωμές στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2017 είναι, από κάθε ουσιαστική πλευρά, νόμιμες και κανονικές.

Επισήμανση ειδικού θέματος

11. Το Συνέδριο, χωρίς να θέτει υπό αμφισβήτηση τη γνώμη που διατυπώνει ανωτέρω, επιθυμεί να επιστήσει την προσοχή στα εξής: Με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της ΕΕ που εγκρίθηκαν στις 7 Ιουλίου 2010⁷ εγκρίθηκε ποσό ύψους 6,6 δισεκατομμυρίων ευρώ (σε τιμές 2008) ως εισφορά της Κοινής Επιχείρησης F4E στο στάδιο κατασκευής του έργου ITER, το οποίο προβλεπόταν αρχικά να ολοκληρωθεί το 2020. Στο ποσό αυτό δεν περιλαμβάνονταν τα 663 εκατομμύρια ευρώ που είχε προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2010 για την κάλυψη τυχόν απρόβλεπτων δαπανών⁸.

12. Τον Νοέμβριο του 2016, το συμβούλιο του ITER⁹ ενέκρινε τη νέα βάση αναφοράς του έργου ITER (αντικείμενο, χρονοδιάγραμμα και κόστος). Το συνολικό χρονοδιάγραμμα του έργου¹⁰ εγκρίθηκε από όλα τα μέλη του ITER¹¹ και το συνολικό κόστος του έργου εγκρίθηκε ad referendum, το οποίο σημαίνει ότι κάθε μέλος έπρεπε να εξασφαλίσει την έγκριση των δαπανών του έργου μέσω της αντίστοιχης διαδικασίας του κρατικού προϋπολογισμού.

13. Στο νέο χρονοδιάγραμμα που εγκρίθηκε από το συμβούλιο του ITER περιγραφόταν μια προσέγγιση τεσσάρων σταδίων, ορίζοντας μέχρι τον Δεκέμβριο του 2025 την προθεσμία για την επίτευξη του πρώτου στρατηγικού ορόσημου του κατασκευαστικού σταδίου του έργου («Πρώτο

⁷ Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την κατάσταση του ITER, της 7ης Ιουλίου 2010 (αριθ. εγγράφου 11902/10).

⁸ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, της 4ης Μαΐου 2010, με τίτλο «Κατάσταση του ITER και πιθανή μελλοντική πορεία» (COM(2010) 226 τελικό).

⁹ 19ο συμβούλιο του ITER στις 16 και 17 Νοεμβρίου 2016. Το συμβούλιο του ITER είναι το διοικητικό όργανο του ITER IO.

¹⁰ Το συμβούλιο του ITER εξέτασε ολόκληρο το επικαιροποιημένο χρονοδιάγραμμα κατασκευής του έργου μέσω του έργου «Πρώτο πλάσμα» (2025) και έως την επιχείρηση «Δευτέριο-τρίτιο» (2035), όπως προτάθηκε από τον ITER IO.

¹¹ Η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας, η Δημοκρατία της Ινδίας, η Ιαπωνία, η Δημοκρατία της Κορέας, η Ρωσική Ομοσπονδία, οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και η Ευρωπαϊκή Ένωση.

πλάσμα») και τον Δεκέμβριο του 2035 ως την εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης του κατασκευαστικού σταδίου συνολικά, ήτοι με καθυστέρηση 15 ετών σε σύγκριση με την αρχική βάση αναφοράς. Στόχος της νέας αυτής σταδιακής προσέγγισης είναι να ευθυγραμμιστεί καλύτερα η υλοποίηση του έργου με τις προτεραιότητες και τους περιορισμούς όλων των μελών του ITER IO.

14. Κατόπιν της έγκρισης της νέας βάσης αναφοράς του έργου ITER, η Κοινή Επιχείρηση F4E όρισε νέο χρονοδιάγραμμα και επανυπολόγισε το σχετικό κόστος κατά την ολοκλήρωση (estimated cost at completion, EAC) της συνεισφοράς της στο στάδιο κατασκευής του έργου.

15. Τα αποτελέσματα, τα οποία παρουσιάστηκαν στο διοικητικό συμβούλιο της Κοινής Επιχείρησης τον Δεκέμβριο του 2016, προμήνυσαν την ανάγκη περαιτέρω χρηματοδότησης του σταδίου κατασκευής, μετά το 2020, με ποσό ύψους 5,4 δισεκατομμυρίων ευρώ (σε τιμές 2008), το οποίο συνιστά αύξηση 82 % σε σχέση με τον εγκριθέντα προϋπολογισμό ύψους 6,6 δισεκατομμυρίων ευρώ (σε τιμές 2008). Το ποσό των 6,6 δισεκατομμυρίων ευρώ (σε τιμές 2008) που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο της ΕΕ το 2010, λογίζεται πλέον ως το ανώτατο όριο των δαπανών που μπορεί να πραγματοποιήσει η Κοινή Επιχείρηση F4E έως το 2020.

16. Πρέπει να επισημανθεί ότι, πέραν του σταδίου κατασκευής, η Κοινή Επιχείρηση πρέπει να συνεισφέρει στην επιχειρησιακή φάση του ITER μετά το 2035¹² καθώς και στην ακόλουθη φάση της απενεργοποίησης και του παροπλισμού του ITER. Η συνεισφορά της στην επιχειρησιακή φάση μετά το 2035 δεν έχει εκτιμηθεί ακόμη. Οι συνεισφορές της Κοινής Επιχείρησης F4E στα στάδια απενεργοποίησης και παροπλισμού εκτιμήθηκαν από τον ITER IO σε 95,54 εκατομμύρια ευρώ (τιμή 2001) και σε 180,2 εκατομμύρια ευρώ (τιμή 2001)¹³ αντίστοιχα.

17. Παρότι οι προβλέψεις της Κοινής Επιχείρησης F4E για το έργο «Πρώτο πλάσμα» συμβαδίζουν με το χρονοδιάγραμμα που έχει θέσει και ο ITER IO για το συγκεκριμένο έργο, το χρονικό πλαίσιο

¹² Η επιχειρησιακή φάση του έργου ITER αναμένεται να διαρκέσει έως το 2037.

¹³ Έγγραφο IC-19/07.2.1, πρόταση επικαιροποίησης του συνολικού κόστους του έργου (OPC) την οποία υπέβαλε ο γενικός διευθυντής του ITER IO κατά τη 19η συνεδρίαση του συμβουλίου του ITER στις 16-17 Νοεμβρίου 2016.

που έχει οριστεί θεωρείται το συντομότερο δυνατό διάστημα εντός του οποίου μπορεί να επιτευχθεί το έργο από τεχνικής απόψεως¹⁴.

18. Τον Ιούνιο του 2017, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση για τη συνεισφορά της ΕΕ προς ένα αναθεωρημένο έργο ITER¹⁵, επιδιώκοντας τη στήριξη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και εντολή από το Συμβούλιο της ΕΕ προς την Επιτροπή για να εγκρίνει τη νέα βάση αναφοράς¹⁶ για λογαριασμό της Ευρατόμ.

19. Μολονότι η νέα βάση αναφοράς δεν περιλαμβάνει περιθώριο για απρόβλεπτα, στην ανακοίνωσή της η Επιτροπή πρότεινε ότι θα ήταν σκόπιμο να περιληφθεί περιθώριο 24 μηνών για απρόβλεπτα από άποψη χρονοδιαγράμματος και 10-20 % από άποψη προϋπολογισμού¹⁷. Επιπλέον, τα μέτρα που ελήφθησαν για την καταβολή των 6,6 δισεκατομμυρίων ευρώ εξάντλησαν το ανώτατο όριο του προϋπολογισμού, με αποτέλεσμα την αναβολή της προμήθειας και εγκατάστασης όλων των συστατικών μερών που δεν είναι καθοριστικής σημασίας για το «Πρώτο πλάσμα». Μολονότι έχουν γίνει θετικά βήματα για τη βελτίωση της διαχείρισης και τον έλεγχο του σταδίου κατασκευής του έργου του ITER, εξακολουθεί να είναι υπαρκτός ο κίνδυνος περαιτέρω αυξήσεων των δαπανών και καθυστερήσεων στην υλοποίηση σε σύγκριση με τη νέα βάση αναφοράς.

20. Στις 29 Μαρτίου 2017, το Ηνωμένο Βασίλειο γνωστοποίησε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο την απόφασή του να αποχωρήσει από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρατόμ. Έπεται διαπραγμάτευση της συμφωνίας που θα καθορίζει τις λεπτομέρειες αυτής της αποχώρησης. Η κατάσταση αυτή ενδεχομένως να έχει σημαντικό αντίκτυπο στις μελλοντικές δραστηριότητες της Κοινής Επιχείρησης F4E και στο έργο ITER.

¹⁴ Όπως ορίζεται στην πέμπτη ετήσια αξιολόγηση από ανεξάρτητη ομάδα αξιολόγησης (31 Οκτωβρίου 2016) και στην έκθεση του επικεφαλής διαχείρισης έργου της Κοινής Επιχείρησης F4E προς το διοικητικό συμβούλιο, τον Δεκέμβριο του 2016.

¹⁵ COM(2017) 319 final της 14.6.2017 (συνοδευόμενο από το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής SWD(2017) 232 final της 14.6.2017).

¹⁶ Η συνεισφορά της Ευρατόμ προβλέπεται με την επιφύλαξη των προτάσεων της Επιτροπής, της έκβασης των διαπραγματεύσεων για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρατόμ και το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο μετά το 2020.

¹⁷ COM(2017) 319 final της 14.6.2017 (συνοδευόμενο από το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής SWD(2017) 232 final της 14.6.2017), κεφάλαιο V «ITER: η μελλοντική πορεία».

Αρμοδιότητες της διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση

21. Σύμφωνα με τα άρθρα 310 έως 325 της ΣΛΕΕ και τον δημοσιονομικό κανονισμό της Κοινής Επιχείρησης, η διοίκηση φέρει την ευθύνη για την κατάρτιση και την παρουσίαση των λογαριασμών βάσει των διεθνώς αποδεκτών λογιστικών προτύπων για τον δημόσιο τομέα, καθώς και για τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται. Η ευθύνη αυτή περιλαμβάνει τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και τη διατήρηση εσωτερικών δικλίδων ελέγχου με σκοπό την κατάρτιση και παρουσίαση οικονομικών καταστάσεων οι οποίες να μην περιέχουν ουσιώδεις ανακρίβειες, οφειλόμενες σε απάτη ή σφάλμα. Επίσης, η διοίκηση είναι υπεύθυνη να διασφαλίζει ότι οι δραστηριότητες, οι χρηματοοικονομικές πράξεις και οι πληροφορίες που παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις συμμορφώνονται με τους κανόνες που τις διέπουν. Η διοίκηση της Κοινής Επιχείρησης φέρει την τελική ευθύνη για τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί.

22. Κατά την κατάρτιση των λογαριασμών, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της δυνατότητας της Κοινής Επιχείρησης να διατηρηθεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα, για τη γνωστοποίηση, κατά περίπτωση, ζητημάτων που αφορούν τη συνέχιση της δραστηριότητάς της και, τέλος, για την τήρηση λογιστικής βάσει της αρχής της συνέχισης της δραστηριότητας.

23. Οι υπεύθυνοι για τη διακυβέρνηση είναι επιφορτισμένοι με την επίβλεψη της διαδικασίας υποβολής των χρηματοοικονομικών εκθέσεων της Κοινής Επιχείρησης.

Οι αρμοδιότητες του ελεγκτή όσον αφορά τον έλεγχο των λογαριασμών και των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται

24. Στόχος μας είναι, αφενός, να αποκομίζουμε εύλογη βεβαιότητα τόσο σχετικά με την απουσία ουσιωδών ανακρίβειών στους λογαριασμούς της Κοινής Επιχείρησης όσο και σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται και, αφετέρου, βάσει του ελέγχου που διενεργούμε, να παρέχουμε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ή στην εκάστοτε αρμόδια για την απαλλαγή αρχή δήλωση τόσο ως προς την αξιοπιστία των λογαριασμών όσο και ως προς τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται. Εύλογη βεβαιότητα σημαίνει βεβαιότητα υψηλού βαθμού, χωρίς όμως αυτό να αποτελεί εγγύηση ότι, οσάκις υπάρχει ουσιώδης ανακρίβεια ή μη συμμόρφωση, αυτή θα εντοπίζεται πάντοτε με τον έλεγχο. Η ανακρίβεια και η μη συμμόρφωση μπορεί να οφείλονται σε απάτη ή σφάλμα, θεωρούνται δε ουσιώδεις, εάν εύλογα πιθανολογείται ότι, είτε από κοινού είτε έκαστη μεμονωμένα, θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών που βασίζονται σε αυτούς τους λογαριασμούς.

25. Ο έλεγχος συνεπάγεται την εφαρμογή διαδικασιών για τη συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων ελέγχου σχετικά με τα ποσά και τις πληροφορίες που δημοσιοποιούνται στους λογαριασμούς, καθώς και σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται. Η επιλογή των διαδικασιών επαφίεται στην κρίση του ελεγκτή, συμπεριλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ύπαρξης ουσιωδών ανακρίβειών στους λογαριασμούς και ουσιώδους μη συμμόρφωσης των σχετικών πράξεων με τις απαιτήσεις του νομικού πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οφειλόμενων σε απάτη ή σφάλμα. Κατά την εκτίμηση των κινδύνων αυτών, εξετάζονται οι εσωτερικές δικλίδες ελέγχου που αφορούν την κατάρτιση και την ακριβοδίκαιη παρουσίαση των λογαριασμών, καθώς και τη νομιμότητα και κανονικότητα των σχετικών πράξεων, προκειμένου να σχεδιαστούν οι αρμόζουσες στις περιστάσεις ελεγκτικές διαδικασίες, αλλά όχι προκειμένου να διατυπωθεί γνώμη σχετικά με την αποτελεσματικότητα των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου. Επίσης, ο έλεγχος περιλαμβάνει αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών πολιτικών που ακολουθούνται και του ευλόγου των λογιστικών εκτιμήσεων της διοίκησης, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίασης των λογαριασμών.

26. Όσον αφορά τα έσοδα, επαληθεύουμε την επιχορήγηση που λαμβάνεται από την Επιτροπή και από άλλα ενδιαφερόμενα μέρη και αξιολογούμε τις διαδικασίες που ακολουθεί η Κοινή Επιχείρηση για την είσπραξη τελών και άλλων εσόδων.

27. Όσον αφορά τις δαπάνες, εξετάζουμε τις πράξεις πληρωμών αφού πραγματοποιηθούν, καταχωριστούν και εγκριθούν οι δαπάνες. Η εξέταση αυτή καλύπτει όλες τις κατηγορίες πληρωμών (συμπεριλαμβανομένων εκείνων που πραγματοποιούνται για την αγορά στοιχείων ενεργητικού), εκτός των προπληρωμών, κατά τον χρόνο της εκτέλεσής τους. Οι προπληρωμές εξετάζονται όταν ο αποδέκτης των κεφαλαίων αιτιολογήσει την ορθή χρήση τους και η Κοινή Επιχείρηση αποδεχθεί την αιτιολόγηση εκκαθαρίζοντας την προπληρωμή, είτε το ίδιο οικονομικό έτος είτε αργότερα.

28. Για την κατάρτιση της παρούσας έκθεσης και γνώμης, λάβαμε υπόψη τις ελεγκτικές εργασίες του ανεξάρτητου εξωτερικού ελεγκτή επί των λογαριασμών της Κοινής Επιχείρησης, όπως ορίζει το άρθρο 208, παράγραφος 4, του δημοσιονομικού κανονισμού της ΕΕ¹⁸.

29. Τα σχόλια που ακολουθούν δεν θέτουν υπό αμφισβήτηση τις γνώμες του Συνεδρίου.

¹⁸ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 298 της 26.10.2012, σ. 1).

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Εκτέλεση του προϋπολογισμού για το 2017

30. Ο διαθέσιμος προς εκτέλεση οριστικός προϋπολογισμός του 2017 περιλάμβανε πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων ύψους 589 εκατομμυρίων ευρώ και πιστώσεις πληρωμών ύψους 865 εκατομμυρίων ευρώ. Τα ποσοστά χρησιμοποίησης των πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων και των πιστώσεων πληρωμών ήταν 99,9 % και 96,3 % αντίστοιχα.

31. Λόγω σημαντικών αδυναμιών της διαδικασίας δημοσιονομικού προγραμματισμού, οι πιστώσεις πληρωμών που απαιτήθηκαν τελικώς για το 2017 υπερέβησαν σημαντικά τις πιστώσεις πληρωμών που είχαν εγγραφεί στον αρχικό προϋπολογισμό του έτους. Μολονότι οι αρχικές επιχειρησιακές πιστώσεις πληρωμών που ενέκρινε ο γενικός διευθυντής τον Φεβρουάριο του 2017 ανέρχονταν σε 548,6 εκατομμύρια ευρώ, οι τελικές πιστώσεις πληρωμών που απαιτήθηκαν για το 2017 ανήλθαν σε 832,6 εκατομμύρια ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί σε αύξηση 51,8 %. Επιπλέον, η Κοινή Επιχείρηση εκτίμησε ότι το έλλειμμα πιστώσεων πληρωμών στον προϋπολογισμό του 2018 ενδεχομένως θα φτάσει τα 150 εκατομμύρια ευρώ περίπου.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΔΙΚΛΙΔΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ

32. Η Κοινή Επιχείρηση δεν δίνει συστηματικά συνέχεια στις δηλώσεις συμφερόντων των ανώτερων διοικητικών στελεχών της¹⁹.

33. Σοβαρές ελλείψεις διαπιστώθηκαν στις διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου και παρακολούθησης²⁰ που αφορούσαν την πρόσληψη βασικών στελεχών.

¹⁹ Πρότυπο διαχείρισης 3 (Δεοντολογικές και οργανωτικές αξίες).

²⁰ Πρότυπο διαχείρισης 3 (Δεοντολογικές και οργανωτικές αξίες) και πρότυπο διαχείρισης 4 (Ανθρώπινοι πόροι).

34. Το 2018 το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε δύο αποφάσεις πρόσληψης που είχε λάβει η Κοινή Επιχείρηση F4E το 2015, λόγω παρατυπιών στη σχετική διαδικασία²¹. Η Κοινή Επιχείρηση ανακάλεσε την απόφαση τον Απρίλιο του 2018.

35. Η ύπαρξη σημαντικών αδυναμιών στις στρατηγικές εσωτερικής επικοινωνίας²² δεν κατέστησε δυνατή τη διάδοση στο εσωτερικό του οργανισμού ουσιαστικών πληροφοριών σχετικά με το εκτιμώμενο κόστος του σταδίου παροπλισμού. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η Κοινή Επιχείρηση δεν συμπεριέλαβε πρόβλεψη για αυτή την υποχρέωση στους λογαριασμούς των προηγούμενων ετών²³.

Η παρούσα έκθεση εγκρίθηκε από το Τμήμα IV, του οποίου προεδρεύει ο Neven MATES, Μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Λουξεμβούργο, κατά τη συνεδρίασή του της 2ας Οκτωβρίου 2018.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Klaus-Heiner LEHNE

Πρόεδρος

²¹ Απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 2018 του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση T-561/16: Διαδικασία επιλογής F4E/CA/ST/FGIV/2015/001.

²² Πρότυπο διαχείρισης 15 (Πληροφόρηση και επικοινωνία).

²³ Το ύψος της πρόβλεψης εκτιμήθηκε σε 85,2 εκατομμύρια ευρώ στις 31 Δεκεμβρίου 2017.

ΠαράρτημαΠαρακολούθηση των σχολίων προηγούμενων ετών

Έτος	Σχόλιο του Συνεδρίου	Κατάσταση εφαρμογής των διορθωτικών μέτρων (Ολοκληρώθηκε / Εν εξελίξει / Εκκρεμεί / ά.α.)
	<u>ΣΧΟΛΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ</u>	
	<i>Παρουσίαση των λογαριασμών</i>	
2015	Στις σημειώσεις των οικονομικών καταστάσεων, ο πίνακας και τα πληροφοριακά στοιχεία που περιλαμβάνονται υπό τον τίτλο 4.3.1.1. «Διακανονισμοί ανάθεσης συμβάσεων ITER (ITER IO)» απηχούν τους διακανονισμούς ανάθεσης συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (στήλη 3) και αυτούς για τους οποίους μέχρι στιγμής έχουν αναληφθεί οι σχετικές πιστώσεις (στήλη 4). Ωστόσο, στον πίνακα δεν παρουσιάζεται ο πραγματικός βαθμός προόδου των εν εξελίξει εργασιών. Στους ετήσιους λογαριασμούς για το 2015, η Κοινή Επιχείρηση F4E συμπλήρωσε αυτή την πληροφορία με εκτίμηση των εν εξελίξει εργασιών, λαμβάνοντας υπόψη το συνολικό ύψος των δαπανών για συμβάσεις στο πλαίσιο τέτοιων διακανονισμών, και προσέθεσε πίνακα με τα επιτευχθέντα ορόσημα για κάθε διακανονισμό που υπεγράφη με τον ITER IO. Παρά την εκτίμηση που περιελήφθη στους λογαριασμούς του 2015, χρειάζονται περαιτέρω προσπάθειες για την παρουσίαση ακριβέστερων πληροφοριών σχετικά με την κατάσταση και την αξία των δραστηριοτήτων που έχουν εκτελεστεί μέχρι στιγμής από την Κοινή Επιχείρηση.	Εν εξελίξει
	<u>ΣΧΟΛΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΙΚΛΙΔΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΤΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ</u>	

Έτος	Σχόλιο του Συνεδρίου	Κατάσταση εφαρμογής των διορθωτικών μέτρων (Ολοκληρώθηκε / Εν εξελίξει / Εκκρεμεί / ά.α.)
2015	Η Κοινή Επιχείρηση F4E αναπτύσσει περαιτέρω το κεντρικό και ενιαίο σύστημα για την ενοποίηση όλων των επιχειρησιακών, χρηματοοικονομικών και προϋπολογιστικών δεδομένων, το οποίο θα καταστήσει δυνατή την τακτική παρακολούθηση και τον έλεγχο των εκτιμήσεων, του κόστους και των αποκλίσεων. Το διοικητικό συμβούλιο, κατά τη συνεδρίασή του της 8ης-9ης Ιουνίου 2015, ενέκρινε πρόταση του διευθυντή για την εφαρμογή εντός διετίας συστήματος προγραμματισμού των πόρων των επιχειρήσεων.	Ολοκληρώθηκε
2015	Το σύστημα ενημέρωσης σχετικά με την αξία του εκάστοτε βαθμού εκτέλεσης των δραστηριοτήτων («Earned Value Management») βρίσκεται υπό συζήτηση με τον ITER IO και σκοπό έχει τη βελτίωση των οροσήμων που τίθενται για την κατανομή των πιστώσεων καθ' όλη τη διάρκεια ζωής ενός διακανονισμού ανάθεσης σύμβασης.	Εν εξελίξει
	Επιχειρησιακές συμβάσεις και επιχορηγήσεις	
2015	Οι διαδικασίες με διαπραγμάτευση αποτελούν το 45 % των 84 διαδικασιών σύναψης επιχειρησιακών συμβάσεων που δρομολογήθηκαν το 2015 (έναντι 58 % το 2014). Μολονότι, το 2015, η Κοινή Επιχείρηση F4E μείωσε το ποσοστό των διαδικασιών με διαπραγμάτευση, απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των διαδικασιών σύναψης επιχειρησιακών συμβάσεων. Όσον αφορά τις επιχορηγήσεις, ο μέσος αριθμός των προτάσεων που υποβλήθηκαν ανά πρόσκληση ήταν 1,4. Αποτέλεσμα της επισκόπησης: Το 2017, οι διαδικασίες με διαπραγμάτευση εξακολουθούσαν να αποτελούν το 47 % των 47 διαδικασιών σύναψης επιχειρησιακών συμβάσεων που δρομολογήθηκαν το 2017 (έναντι 45 % το 2016). Το 2017, η Κοινή	Εν εξελίξει

Έτος	Σχόλιο του Συνεδρίου	Κατάσταση εφαρμογής των διορθωτικών μέτρων (Ολοκληρώθηκε / Εν εξελίξει / Εκκρεμεί / ά.α.)
	Επιχείρηση ανέλαβε πρωτοβουλίες προκειμένου να μειώσει το ποσοστό των διαδικασιών με διαπραγμάτευση. Ωστόσο, απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των διαδικασιών σύναψης επιχειρησιακών συμβάσεων. Όσον αφορά τις επιχορηγήσεις, ο μέσος αριθμός των προτάσεων που υποβλήθηκαν ανά πρόσκληση ήταν 1.	
	<u>ΛΟΙΠΑ ΘΕΜΑΤΑ</u>	
	<i>Νομικό πλαίσιο</i>	
2015	Στις 2 Δεκεμβρίου 2015, το διοικητικό συμβούλιο της Κοινής Επιχείρησης F4E τροποποίησε τελικά τον δημοσιονομικό κανονισμό της και τους κανόνες εφαρμογής αυτού, ευθυγραμμίζοντάς τους με το νέο δημοσιονομικό πλαίσιο της ΕΕ. Τον Φεβρουάριο του 2016, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή γνωμοδότησε θετικά σχετικά με τις τροποποιήσεις των δημοσιονομικών κανόνων που είχε εισαγάγει η Κοινή Επιχείρηση, ζητώντας της, ωστόσο, να εξετάσει την περαιτέρω ανάπτυξη ορισμένων διατάξεων των κανόνων εφαρμογής που αφορούσαν συγκεκριμένες παρεκκλίσεις από τον δημοσιονομικό κανονισμό της ΕΕ και από τον δημοσιονομικό κανονισμό-πλαίσιο που ισχύει για τους οργανισμούς του άρθρου 208.	Ολοκληρώθηκε
	<i>Δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας και βιομηχανική πολιτική</i>	
2015	Στις 27 Ιουνίου 2013, το διοικητικό συμβούλιο της Κοινής Επιχείρησης ενέκρινε την απόφαση σχετικά με την υλοποίηση της βιομηχανικής πολιτικής για την ενέργεια από	Ολοκληρώθηκε

Έτος	Σχόλιο του Συνεδρίου	Κατάσταση εφαρμογής των διορθωτικών μέτρων (Ολοκληρώθηκε / Εν εξελίξει / Εκκρεμεί / ά.α.)
	σύντηξη και της πολιτικής για τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας και τη διάδοση πληροφοριών. Η Κοινή Επιχείρηση έχει εκπονήσει έγγραφο στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις για κάθε δράση που περιλαμβάνεται σε σύμβαση. Έχει καταρτιστεί φύλλο ελέγχου για την παρακολούθηση της υλοποίησης της στρατηγικής περί δημόσιων συμβάσεων όσον αφορά την κυριότητα των νέων στοιχείων για κάθε σχετική δράση.	
	Βρίσκεται σε εξέλιξη εκτίμηση του αντικτύπου της εφαρμογής αυτών των πολιτικών.	Σε εξέλιξη
	<u>ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΔΙΚΛΙΔΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ</u>	
	Στρατηγική για την καταπολέμηση της απάτης	
2016	Τον Ιούνιο του 2015, το διοικητικό συμβούλιο της Κοινής Επιχείρησης F4E ενέκρινε στρατηγική για την καταπολέμηση της απάτης και σχετικό σχέδιο δράσης. Οι περισσότερες δράσεις υλοποιήθηκαν εντός του 2016. Ωστόσο, η Κοινή Επιχείρηση δεν έχει αναπτύξει ειδικό εργαλείο για τη διευκόλυνση της παρακολούθησης των δράσεων της σε σχέση με τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, ιδίως με εκείνες που αφορούν την εκτίμηση του κινδύνου και τις φάσεις της αξιολόγησης, της διαπραγμάτευσης και της ανάθεσης της σύμβασης.	Σε εξέλιξη

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ (ΚΕ)

31. Η F4E συμφωνεί με τα ευρήματα. Πρέπει να σημειωθεί ότι χάρη στην υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (Ευρατόμ), η οποία και προσέφερε τον πρόσθετο προϋπολογισμό, η έλλειψη πιστώσεων πληρωμών το 2017 δεν είχε καμία επίπτωση στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων της F4E έναντι των προμηθευτών.

Εσωτερικά, το σύστημα πρόβλεψης πληρωμών έχει επανασχεδιαστεί πλήρως και έχει ενσωματωθεί στο νέο εργαλείο χρηματοοικονομικής διαχείρισης, το ECOSYS, ενώ έχει ενισχυθεί και η αλληλεπίδραση μεταξύ των Ομάδων Έργου (Project Teams) και της Μονάδας Σύναψης Συμβάσεων (Procurement Unit) που διαχειρίζονται τις συμβάσεις.

Λόγω της προηγμένης προετοιμασίας των προβλέψεων, η F4E επιβεβαιώνει ότι η έλλειψη πιστώσεων πληρωμών ύψους περίπου 150 εκατ. ευρώ επηρεάζει κι εκείνη με τη σειρά της τον προϋπολογισμό για το 2018. Προκειμένου η Ευρατόμ να αυξήσει τη συνεισφορά της στην F4E και να καλυφθούν αυτές οι πρόσθετες ανάγκες, βρίσκεται σε εξέλιξη ένα αίτημα μεταφοράς πιστώσεων στον γενικό προϋπολογισμό της ΕΕ για το 2018.

Το αίτημα για το προσχέδιο προϋπολογισμού του 2019 και οι προβλέψεις για τους ακόλουθους προϋπολογισμούς έχουν ήδη περάσει από διαδικασία επαναξιολόγησης, με βάση την προηγμένη μεθοδολογία προβλέψεων αλλά και το νέο εργαλείο προγραμματισμού και υποβολής εκθέσεων ECOSYS.

32. Η F4E πρόκειται να βελτιώσει την τρέχουσα εσωτερική της διαδικασία ώστε να παρακολουθήσει τις Δηλώσεις Συμφερόντων εκ μέρους των Ανώτερων Διοικητικών Στελεχών. Η βελτίωση αυτή συνεπάγεται ότι οι ενημερώσεις των Γενικών Δηλώσεων Συμφερόντων (GDol) ή οποιεσδήποτε άλλες δηλώσεις σύγκρουσης συμφερόντων θα επανεξετάζονται επισήμως από τους αντίστοιχους Αξιολογητές (Reporting Officers), συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου στην περίπτωση του Διευθυντή της F4E.

33. Η F4E ενισχύει τις διαδικασίες και βελτιώνει τις διαδικασίες επιλογής μέσω της υλοποίησης έργου αναβάθμισης. Στο πλαίσιο αυτό, η F4E θα ενισχύσει τις διαδικαστικές πτυχές, ώστε να ληφθούν υπόψη οι παρατηρήσεις του Συνεδρίου, με στόχο να ενισχυθεί ο εσωτερικός έλεγχος και να βελτιωθεί η ποιότητα της διαδικασίας πρόσληψης.

34. Όσον αφορά τη δικαστική απόφαση του 2018 σύμφωνα με την οποία ακυρώθηκε μια διαδικασία επιλογής της F4E, η F4E θα ήθελε να καταστήσει σαφές ότι παρά την εκτέλεση της απόφασης, η ίδια άσκησε επίσης προσφυγή κατά αυτής. Πρέπει να σημειωθεί ότι στο πλαίσιο αυτής της υπόθεσης ασκήθηκε επίσης προσφυγή ενώπιον του Ευρωπαϊκού Διαμεσολαβητή, ο οποίος έκρινε ότι η καταγγελία ήταν αβάσιμη και αποφάνθηκε υπέρ της F4E.

35. Με τη σύμφωνη γνώμη του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η F4E αναγνώρισε την πρόβλεψη για τις δαπάνες παροπλισμού στους οριστικούς λογαριασμούς της για το 2017.

Όσον αφορά τις ελλείψεις στην εσωτερική επικοινωνία, η F4E θα λάβει τα ακόλουθα μέτρα για την αντιμετώπισή τους:

- Η εσωτερική διαδικασία της F4E «Ετήσιοι λογαριασμοί – άνοιγμα/κλείσιμο οικονομικού έτους» θα ενημερωθεί προκειμένου να διασαφηνιστούν οι πληροφορίες που απαιτούνται για τους λογαριασμούς σε σχέση με τις προβλέψεις και τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις. Συγκεκριμένα, θα ζητηθεί από το Τμήμα Διαχείρισης Έργων (Project Management Department) και από την Ομάδα Προϋπολογισμού (Budget group) η πραγματοποίηση ετήσιας επικαιροποίησης των στοιχείων που αφορούν την κατάσταση των δαπανών παροπλισμού και απενεργοποίησης, καθώς και κάθε άλλου γεγονότος ή πληροφοριών που ενδέχεται να επηρεάσουν την εικόνα των λογαριασμών.
- Τα Ανώτερα Διοικητικά Στελέχη (και κυρίως ο Προϊστάμενος του Εμπορικού Τμήματος) θα διαβιβάζουν στον Υπόλογο της F4E κάθε σχετική πληροφορία και, πιο συγκεκριμένα, τις αποφάσεις της Συμβουλευτικής Επιτροπής Διαχείρισης (MAC) και του Συμβουλίου του ITER.

Παρακολούθηση των σχολίων προηγούμενων ετών

2015 – Παρουσίαση των λογαριασμών

Η F4E χρησιμοποιεί αυτή τη στιγμή τις πιστώσεις ITER ως το σύστημα ενημέρωσής της σχετικά με την αξία του εκάστοτε βαθμού εκτέλεσης των δραστηριοτήτων (Earned Value Management — EVM) και το οποίο αποτελεί μαζί με την παρακολούθηση των σημείων αναφοράς και την ανάλυση των τάσεων μία από τις μεθόδους παρακολούθησης της εξέλιξης των δραστηριοτήτων της.

Στα τέλη του 2017, το Διοικητικό Συμβούλιο διόρισε Ομάδα Εργασίας (WG) για τον καθορισμό ενός βελτιωμένου τρόπου υποβολής εκθέσεων εκ μέρους της F4E, συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού ενός κατάλληλου συστήματος EVM. Οι εργασίες βρίσκονται σε εξέλιξη και ο Πρόεδρος της Ομάδας Εργασίας πρόκειται να αναφέρει σε συνεδρίαση του ΔΣ τον Ιούλιο του 2018 την πρόοδο που σημειώθηκε.

2015 – Σχόλια σχετικά με τις βασικές δικλίδες ελέγχου που περιλαμβάνουν τα συστήματα εποπτείας και ελέγχου της κοινής επιχείρησης

Δεύτερη παράγραφος: Ο Οργανισμός ITER δρομολόγησε μια ενημέρωση του πιστωτικού προφίλ κατά τη διαδικασία σύναψης συμβάσεων, ώστε αυτό να είναι πιο κοντά στην αξία του πραγματικού έργου κατά τις διαφορετικές εκάστοτε φάσεις του (σχεδιασμός, κατασκευή, παράδοση, εγκατάσταση). Λόγω ορισμένων καθυστερήσεων στην πορεία του έργου, η νέα ημερομηνία ολοκλήρωσης της πρόβλεψης αυτής της ενέργειας είναι τα τέλη Δεκεμβρίου 2018.

2015 – Επιχειρησιακές συμβάσεις και επιχορηγήσεις

Παρά τις ανανεωμένες προσπάθειες επικοινωνίας και διάδοσης και κυρίως στο πλαίσιο της εφαρμογής του νέου δημοσιονομικού κανονισμού, τα στοιχεία για τις διαδικασίες με

διαπραγμάτευση το 2017 ήταν παρόμοια με αυτά των προηγούμενων ετών (47% του συνόλου το 2017 έναντι 49 % το 2016, 45% το 2015 και 58 % το 2014).

Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί ότι η πλειονότητα των διαδικασιών αυτών αφορούσαν χαμηλής αξίας διαδικασίες με διαπραγμάτευση οι οποίες πραγματοποιήθηκαν κάτω από το όριο δημοσίευσης που ορίζεται στη σχετική οδηγία και σε πλήρη συμμόρφωση με τους δημοσιονομικούς κανονισμούς της F4E. Αυτές οι χαμηλής αξίας διαδικασίες με διαπραγμάτευση αντιπροσωπεύουν έναν μακροπρόθεσμο μέσο όρο περίπου 40% του ετήσιου αριθμού συμβάσεων της F4E, αλλά αντιστοιχούν σε λιγότερο από το 1% των ετήσιων δεσμεύσεων του προϋπολογισμού.

Η προσφυγή σε διαδικασίες με διαπραγμάτευση στις περιπτώσεις αυτές (εντός των ορίων που επιβάλλονται από τους δημοσιονομικούς κανονισμούς της F4E) ανταποκρίνεται στο ζήτημα της χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης, καθώς δίνει στην F4E τη δυνατότητα να μειώνει τον χρόνο μέχρι την υπογραφή της σύμβασης, αλλά και να ανταποκρίνεται γρηγορότερα στις ανάγκες του έργου και να επικεντρώνεται πιο αποτελεσματικά στη διάθεση των εσωτερικών πόρων κατά τη σύναψη συμβάσεων υψηλής αξίας. Επομένως, η κοινή επιχείρηση F4E θεωρεί ότι δεν απαιτείται δράση για την περαιτέρω μείωση των διαδικασιών με διαπραγμάτευση χαμηλής αξίας που συμμορφώνονται με τις αρχές και τις διατάξεις των δημοσιονομικών κανονισμών.

Οι λοιπές διαδικασίες με διαπραγμάτευση, συνήθως συμβάσεις υψηλότερης αξίας (περίπου 5 % του συνολικού αριθμού διαδικασιών ως μακροπρόθεσμος μέσος όρος), εκφράζουν το σύνθετο και καινοτόμο πλαίσιο στο οποίο λειτουργεί η κοινή επιχείρηση F4E. Λόγω των χαρακτηριστικών της τεχνολογίας σύντηξης, η ικανότητα τόσο των κρατών-μελών όσο και των υπολοίπων παγκοσμίως είναι σε πολλές περιπτώσεις εξαιρετικά περιορισμένη. Αυτό έχει συχνά ως αποτέλεσμα τον χαμηλό ανταγωνισμό, δυοπώλια/μονοπώλια ή ακόμα και έλλειψη συμμετοχής σε προσκλήσεις υποβολής προσφορών.

Από το 2012, η F4E αύξησε τις προσπάθειες διάδοσης, αλλά η συμμετοχή στις προσκλήσεις για σύναψη συμβάσεων παρέμεινε κατά μέσο όρο χαμηλότερη από την επιθυμητή. Κατά την άποψη της F4E, η βασική αιτία δεν είναι η έλλειψη προβολής αλλά ο μάλλον σποραδικός και συγκεκριμένος χαρακτήρας των προμηθειών της F4E. Μέσω συζήτησης με άλλους μεγάλους αγοραστές επιστημονικών υποδομών στην Ευρώπη, η F4E κατέληξε στο συμπέρασμα ότι λόγω της φύσης των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με το πεδίο μεγάλων επιστημονικών και τεχνολογικών έργων ο περιορισμένος ανταγωνισμός αποτελεί δυστυχώς ένα πραγματικό ζήτημα, στο οποίο μια μεμονωμένη αναθέτουσα αρχή μπορεί να έχει μόνο μικρή επίδραση. Αυτό το συμπέρασμα συμμερίζονται και άλλες αναθέτουσες αρχές που διαχειρίζονται παρόμοια έργα στην Ευρώπη.

Κατά συνέπεια, το 2016, η F4E ξεκίνησε ένα φόρουμ με έργα αιχμής στην Ευρώπη, τα οποία είναι μεταξύ τους παρόμοια, υψηλής τεχνολογίας και μοναδικά στην κατηγορία τους. Μέσα από αυτό το φόρουμ, διάφοροι οργανισμοί με παρόμοιες προκλήσεις έργων (ιδίως σχετικά με τη χαμηλή βιομηχανική δέσμευση και συμμετοχή) άρχισαν να εργάζονται από κοινού ώστε να τις αντιμετωπίσουν με πιο συντονισμένο και αποτελεσματικό τρόπο. Μεταξύ των βασικών ιδεών που δημιουργήθηκαν μέσω αυτού του φόρουμ είναι η προσπάθεια προώθησης μιας ενιαίας αγοράς για μεγάλα επιστημονικά έργα, η οποία θα είναι πιο σταθερή και μεγαλύτερη και συνεπώς θα μπορεί να προσελκύσει το ενδιαφέρον των εταιρειών.

Το πρώτο φόρουμ πραγματοποιήθηκε στη Δανία στα τέλη Φεβρουαρίου 2018, με τη συμμετοχή 1037 αντιπροσώπων που εκπροσωπούσαν 530 εταιρείες και δημόσιους οργανισμούς από 29 χώρες. Τα σχόλια από τους βιομηχανικούς και τους δημόσιους συμμετέχοντες μετά την εκδήλωση ήταν πολύ θετικά και τον Ιούνιο του 2018 οι συμμετέχοντες του φόρουμ (F4E, ESA, ESO, CERN, EMBL, ESRF, ESS, XFEL, ILL) ψήφισαν ομόφωνα για την αποδοχή υποψηφιοτήτων ώστε να οργανωθεί μια δεύτερη μεγάλη εκδήλωση το 2020 και να μπορούν να συμμετάσχουν σε αυτή και άλλοι οργανισμοί ευρωπαϊκών συμφερόντων με παρόμοια μεγάλης κλίμακας έργα υψηλής τεχνολογίας.

2015 – Δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και βιομηχανική πολιτική

Δεύτερη παράγραφος: Η F4E έχει συνεργαστεί ενεργά με την Trinomics και την Cambridge Econometrics, ανεξάρτητες συμβουλευτικές εταιρείες οικονομικών συμβουλών, οι οποίες και εκπόνησαν μελέτη για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με τον «Αντίκτυπο των δραστηριοτήτων του ITER στην ΕΕ». Η μελέτη ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο του 2018. Τα βασικά της αποτελέσματα παρατίθενται συνοπτικά παρακάτω.

- Όσον αφορά την αποτελεσματικότητα της βιομηχανικής πολιτικής της F4E, τα αποτελέσματα από την οικονομετρική μοντελοποίηση καταδεικνύουν ότι οι δαπάνες για τον ITER δημιούργησαν περίπου 34.000 έτη απασχόλησης μεταξύ του 2008 και του 2017. Το θετικό αποτέλεσμα θα συνεχιστεί και στο μέλλον, μέχρι το τέλος της κατασκευής του ITER.

Συγκρίνοντας την οικονομική απόδοση του ITER και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης με ένα εναλλακτικό σενάριο δαπανών της ΕΕ (με ουδέτερη κατανομή δαπανών σε όλους τους οικονομικούς τομείς) εκτιμάται ότι, μεταξύ 2008 και 2030, ο ITER θα δημιουργήσει στα κράτη μέλη της ΕΕ συνολικό καθαρό κέρδος ύψους 586 εκατ. ευρώ.

- Όσον αφορά την πνευματική ιδιοκτησία και τη διάδοση πληροφοριών, η μελέτη καταλήγει στο συμπέρασμα ότι τα προαναφερθέντα καθαρά κέρδη μπορούν να αυξηθούν σημαντικά μέσω της ίδρυσης spin-off εταιρειών και της περαιτέρω καινοτομίας των επιχειρήσεων που εργάζονται στον ITER και ασχολούνται με την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών και προϊόντων. Αν και τα αποτελέσματα μοντελοποίησης είναι ενδεικτικά, προκύπτει από αυτά ότι ο οικονομικός αντίκτυπος αυξάνεται επιπλέον κατά 25-60% ή περισσότερο χάρη στις εν λόγω επιπτώσεις.

Η μελέτη προτείνει την ενίσχυση των δραστηριοτήτων μεταφοράς γύρω από το έργο του ITER, ώστε αυτές οι επιπρόσθετες επιπτώσεις να αποφέρουν τα μέγιστα δυνατά οφέλη. Η εμπειρία τόσο του CERN όσο και της ESA καταδεικνύει ότι η δημιουργία ενός αποτελεσματικού συστήματος μεταφοράς τεχνολογίας μπορεί να απαιτεί χρόνο, αλλά είναι ζωτικής σημασίας για την ενίσχυση του αντίκτυπου των δημόσιων επενδύσεων.

Η F4E ξεκίνησε ήδη από το 2017 τις προκαταρκτικές δραστηριότητες για τη σύσταση ενός προγράμματος μεταφοράς τεχνολογίας σε συνεργασία με την EUROfusion, αντλώντας έμπνευση από το μοντέλο του ESA. Το 2018 πρόκειται να ξεκινήσει η πρώτη φάση αυτού του προγράμματος.

2016 – Στρατηγική για την καταπολέμηση της απάτης

Μετά τη Σύσταση 3.5 της στρατηγικής της για την καταπολέμηση της απάτης, τον Φεβρουάριο του 2018, η F4E υιοθέτησε τους δικούς της δείκτες κινδύνου για την ανίχνευση της απάτης κατά τη σύναψη συμβάσεων: Προειδοποιητικά σήματα (red flags). Σκοπός του καταλόγου προειδοποιητικών σημάτων είναι ο καθορισμός των δεικτών που αφορούν τις δραστηριότητες σύναψης συμβάσεων της F4E με βάση τα χαρακτηριστικά των προσφορών, της ανάλυσης της αγοράς και των συστημάτων διαδικασιών συμβάσεων, με στόχο την αύξηση της ενημέρωσης του προσωπικού που ασχολείται με την επαλήθευση των βασικών σημείων κατά τη σύναψη των συμβάσεων.

Ο κατάλογος δεικτών θεωρήθηκε απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη του εργαλείου πληροφορικής για την καταπολέμηση της απάτης το οποίο σχεδιάστηκε για να διευκολύνει την παρακολούθηση των ενεργειών της F4E κατά τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων. Ωστόσο, τον Ιανουάριο του 2018, κατόπιν αξιολόγησης της πολυπλοκότητας για την ανάπτυξη εργαλείου που θα παρέχει όλες τις απαιτούμενες λειτουργικότητες προέκυψε ότι το εργαλείο αυτό θα ήταν υπερβολικά απαιτητικό για την F4E ως ενιαίου οργανισμού της ΕΕ.

Ως εκ τούτου, εξετάστηκαν άλλες, απλούστερες και ταχύτερες λύσεις που να εξακολουθούν να παρέχουν επαρκές επίπεδο βεβαιότητας. Η F4E αποφάσισε να σχεδιάσει τον εσωτερικό κατάλογο ελέγχου κατά της απάτης βάσει του καταλόγου των δεικτών κινδύνου για την ανίχνευση της απάτης κατά τη σύναψη συμβάσεων - κατάλογος προειδοποιητικών σημάτων. Ο κατάλογος ελέγχου για την καταπολέμηση της απάτης εγκρίθηκε τον Μάιο του 2018 και αρχίζει να ισχύει από 1^η Ιουλίου 2018. Κατά περίπτωση, ο κατάλογος ελέγχου θα συμπληρώνεται και θα υπογράφεται καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας των συμβάσεων τουλάχιστον δύο φορές (στο στάδιο της ανάθεσης και στο κλείσιμο της σύμβασης) από δύο διαφορετικούς φορείς οι οποίοι θα δρουν ανεξάρτητα (από τον υπεύθυνο τεχνικών σχεδίων και από τον υπεύθυνο σύναψης συμβάσεων) προς διασφάλιση πλήρους διαφάνειας. Εάν είναι απαραίτητο, ο κατάλογος ελέγχου μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί από οποιοδήποτε άτομο του προσωπικού της F4E για να σταλεί προειδοποιητικό σήμα σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας των συμβάσεων. Η χρήση του καταλόγου ελέγχου εισάγεται αυτό τον καιρό και στις εσωτερικές διαδικασίες της F4E, παράλληλα με όλες τις άλλες αλλαγές που σχετίζονται με το έργο για τη βελτίωση της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων.